

[Aage Fogh.]

løb være for den osteproducent, der fremstiller en ostesort, som kan sælges i Amerika med det resultat, at eksporten hjembringer priser, der betinger, at han kan betale landmændene en højere pris for den mælk, der købes, og dog sikre sig selv en rundelig fortjeneste? Vil der blive pålagt ham en eksportafgift, og hvem skal fastsætte denne afgift? Og hvis der pålægges ham en afgift, som efter hans skøn er urimelig, hvor kan han da forelægge sin klage? Ganske særlig på baggrund af den svarskrivelse, udvalget modtog fra mejerikontoret i går, og under henvisning til, at man ved at overføre den samlede pulje til det nye udvalg binder mejerierne, finder jeg det nødvendigt, at der skaffes klarhed på dette område. Det fremgik nemlig af mejerikontorets svar, at en mand, der driver en sådan produktion og handel, betragtes som en suspekt person, der søger at tjene sin egen interesse. Jeg forstår ikke den tankegang. Den vil medføre, at man vender sig mod den landsmand, der tjener penge, ikke ved at købe mælken billigt her i landet, men ved at fremstille en vare, der kan sælges til gode priser på det marked, som vi alle har stor interesse i, og som ved at pleje dette marked kan hjemføre dollars. Den behandling, sådanne medborgere hidtil har været underkastet, må nødvendigvis ændres. Som bevis på nødvendigheden heraf er det formodentlig tilstrækkeligt at henvise til, at da en producent overfor rigsdagsudvalget forelagde sin klage og udvalget påtog sig at følge denne sag op, formede det sig på en sådan måde, at der gik meget lang tid, inden mejerikontoret afgav svar, og da vi endelig fik svaret, efter den 2. februar at have spurgt anden gang, fik vi det den 28. februar eller netop dagen før loven udløber, og så var det efter mit skøn endda sådan, at det havde en højst utilfredsstillende form; der var ikke mange oplysninger, det var nærmest noget i retning af en tilrettevisning.

Disse betragtninger fører videre ind på det spørgsmål, hvad følge det vil have, hvis man nu ved hjælp af puljen på de 90 mill. kr. tvinger praktisk talt samtlige mejerier ind i centraludvalget og derved binder dem til at følge udvalgets parole og kun sælge deres produkter til udvalget. Jeg spørger igen den højtærede landbrugsminister: Hvilken interesse har ministerens forlangende om, at vedtægterne ændres, så adgangen til udvalget bliver fri for eksportørerne, hvis forholdet i praksis ligger sådan, at samtlige mejerier er bundet til at sælge til centraludvalget? Under disse forhold er friheden

en skueret. Der bliver ingen mælk, der bliver intet smør, der bliver ingen ost at købe for de frie eksportører, fordi alle mejerier i forvejen er bundet. Hvis det skete på frihedens grund, skulle jeg ikke vende mig imod det, men hvis det sker ved hjælp af 90 mill. kr., der er sparet op i en pulje, og hvis det sker derved, at man siger til samtlige mejerier: hvis I ikke melder jer, går I glip af jeres andel i de 90 mill. kr., så er jeg betænkelig, og jeg forstår ærligt talt ikke, at de ærede medlemmer af dette høje ting, der er valgt under mottoet: på frihedens grund skal folket bygge sin fremtid, ikke advarer imod den udvikling, vi her er inde i. Det er efter mit skøn et kæmpemonopol, man er ved at danne. Hvis det dannes på frihedens grund, må landmændene selv om det, men hvis det dannes ved, at de 90 mill. kr., der er opsparat under den bemyndigelseslov, rigsdagen har givet, anvendes i spillet, så er jeg ganske overordentlig betænkelig.

Derfor benytter jeg lejligheden til at stille det spørgsmål til den højtærede landbrugsminister: Hvordan vil stillingen være i det tilfælde, jeg omtalte? Og jeg følger dertil det spørgsmål, om den højtærede landbrugsminister i den måned, der endnu står til rådighed, vil gøre, hvad der er muligt for at ændre dette forhold med puljens anvendelse.

Aksel Larsen: Jeg ønsker at erindre om nogle udtalelser, jeg på mit partis vegne har fremsat ved en tidligere behandling af et lovforslag, der berørte samme emne. Vi kan ikke på baggrund af de hidtidige erfaringer se, at det vil have nogen samfundsmæssig betydning eller nogen betydning for det danske folk, om man opretholder eksportudvalgene, eller om man afskaffer udvalgene; vi kan heller ikke se, om det vil have nogen stor betydning, hvorvidt eksportudvalgene afløses af den ene eller den anden instans, og af den grund agter vi ved den endelige afstemning om dette lovforslag at afholde os fra at stemme.

Jørgen Gram: I den særudtalelse, som mit parti er fremkommet med i beretningen om den lov, som vi her behandler, har vi givet udtryk for, at vi mente, at loven skulle bortfalde nu. Siden da har der været afholdt møder, og i debatten i går, som jeg desværre ikke havde lejlighed til at overvære, har den højtærede minister givet udtryk for, at det af praktiske grunde var nødvendigt for ministeren at have en tid, hvori han kunne forberede det organ eller